

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 729/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Ľubomírom Hnátom, Guothova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (predtým Okresného súdu Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-12C/61/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-12C/61/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **6 000 eur**, ktoré jej **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 729/2025-8 zo 16. decembra 2025 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú mu 11. novembra 2025, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B3-12C/61/2017 [konanie pôvodne vedené pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 12C/61/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“)]. Tiež žiada prikázať mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadostučinenie 8 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a ostatného na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu vyplýva, že sťažovateľka podala 4. apríla 2017 ešte na pôvodnom Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k rodinnému domu s bazénom. Namietajúc prietahy v napadnutom konaní, tvrdí, že posledné pojednávanie sa uskutočnilo 23. októbra 2020 a bolo odročené na neurčito na účel znaleckého dokazovania. Okresný súd ako pôvodne príslušný na konanie určil ďalší termín pojednávania na 15. február 2023, tento bol však jeho prípisom zo 14. februára 2023 zrušený. Sťažovateľka poukazuje na to, že v jej veci boli opakovane zrušené aj ďalšie termíny nariadených pojednávanií (5. marca 2025, 22. októbra 2025) a 27. augusta 2025 jej mestský súd oznámil opätovne zmenu zákonného sudcu (prvá zmena bola oznámená 7. marca 2024, pozn.). Termín prejednávania veci bol aktuálne určený na 1. december 2025. Z dôvodu pretrvávajúcej nečinnosti sťažovateľka podala 9. septembra 2025 sťažnosť predsedovi mestského súdu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá bola vyhodnotená ako dôvodná. Podpredseda mestského súdu v upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti sp. zn. Spr/382/25 z 22. októbra 2025 uviedol, že v napadnutom konaní boli zistené prietahy v konaní, za ktoré sa sťažovateľke ospravedlnil a poukázal na aktuálne nariadený termín pojednávania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka argumentuje doterajšou dĺžkou napadnutého konania (8 rokov) bez právoplatného skončenia veci. Uvádza, že sa o vznik bezdôvodných prietáhov v napadnutom konaní ničím nepričinila, práve naopak vyvinula potrebné úsilie (čo bližšie nešpecifikuje) na to, aby súd mohol postupovať bez zbytočných prietáhov, k čomu však nedošlo. Poukazujúc na konštatované obdobie nečinnosti súdu od 14. februára 2023 do 7. marca 2024 (viac ako 6 mesiacov nečinnosti, pozn.), odôvodňuje aj výšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia, ktoré jej prináleží aj z dôvodu závažného porušenia ňou namietaných práv.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/962/2025 z 9. januára 2026, pripájajúc vyjadrenie zákonného sudcu, uviedol, že bol v konaní nečinný v období od 14. februára 2023, keď došlo k zrušeniu termínu pojednávania nariadeného na 15. február 2023, do 7. marca 2024, keď bolo stranám sporu doručované oznámenie o zmene zákonného sudcu spolu s poučením o možnosti podať námietku zaujatosti. Uvádzajúc chronologický prehľad procesných úkonov realizovaných v napadnutom konaní, mestský súd poukázal na to, že v následnom období žalobkyňa podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý súd uznesením z 22. mája 2024 zamietol. Na odvolanie sťažovateľky podané elektronicky bez autorizácie podľa osobitného predpisu a nedoplnené

v zákonom stanovenej lehote súd sťažovateľke 24. júna 2024 doručil oznámenie, že na jej odvolanie neprihliada. Dňa 25. októbra 2024 bol nariadený termín pojednávania na 5. marec 2025, ktorý bol následne zrušený z dôvodu ochorenia zákonnej sudkyne. Ďalší termín pojednávania bol nariadený 20. marca 2025 na 29. október 2025. Vzhľadom na skutočnosť, že spis bol 12. augusta 2025 pridelený novému zákonnému sudcovi, bolo toto pojednávanie zrušené. Nový zákonný sudca po preštudovaní spisu nariadil termín pojednávania na 1. december 2025, ktoré sa riadne uskutočnilo a bolo odročené na neurčito s tým, že súd nariadi znalecké dokazovanie. Výzvou z 3. decembra 2025 boli strany sporu vyzvané, aby súdu predložili otázky, ktoré majú byť zodpovedané v rámci aktualizácie, resp. doplnenia znaleckého posudku, a uznesením zo 4. decembra 2025 bolo stranám sporu uložené zložiť preddavok na trovy konania spojené s vykonaním dôkazu – aktualizácie, resp. doplnenia znaleckého dokazovania.

4.1. K celkovej dĺžke konania mestský súd uviedol, že táto bola negatívne ovplyvnená nariadeným znaleckým dokazovaním, ako aj skutočnosťou, že viaceré súdom nariadené termíny pojednávania museli byť zrušené z objektívnych dôvodov (opatrenia súvisiace so šírením vírusu COVID-19, ochorenie zákonného sudcu, zmena zákonného sudcu), bez subjektívneho zavinenia jednotlivých sudcov konajúcich v predmetnej veci. Aktuálne mestský súd vo veci postupuje plynule a jednotlivé procesné úkony realizuje v primeraných lehotách.

5. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné ani účelné vyzývať sťažovateľku na podanie repliky k vyjadreniu mestského súdu, keďže jednotlivé súdom vykonané procesné úkony a časové zdržania medzi nimi, ani zmeny v osobe zákonného sudcu neboli sporné a obsah vyjadrenia nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže je zrejmé, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Povinnosť každého všeobecného súdu a jeho sudcu konať rýchle a hospodárne podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Súd je povinný postupovať v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzať zbytočným prietahom, konať hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán

sporu a iných osôb a určovať poradie jednotlivých procesných úkonov tak, aby konanie pred ním bolo rýchle a hospodárne (§ 157 ods. 1 CSP).

9. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou [I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96, a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00] zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

10. Čo sa týka kritéria právna a faktická zložitosť veci, predmetom napadnutého konania je zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam po rozvode manželstva. Takýto typ sporu patrí medzi bežnú agendu prejednávánú a rozhodovanú civilnými súdmi a jeho problematika disponuje početnou judikatúrou a ustálenou súdnou praxou (I. ÚS 239/2021, III. ÚS 643/2024). Predmetná vec môže vykazovať určitú mieru zvýšenej skutkovej náročnosti, a to s ohľadom na prípadnú potrebu znaleckého dokazovania, pritom však od 1. júla 2016 už znalecký posudok súdom určeným znalcom na účel určenia hodnoty vyporiadavaných vecí nie je nevyhnutný, keď sporové strany môžu predložiť aj súkromný znalecký posudok (§ 209 CSP) a, navyše, ak posúdenie skutočností nevyžaduje vedecké poznatky a posudzované otázky nie sú zložité, na zistenie hodnoty nehnuteľností plne postačuje odborné vyjadrenie (§ 206 CSP). Ústavný súd musí zároveň konštatovať, že ani faktickou zložitosťou veci nie je možné ospravedlniť neúmernú dĺžku namietaného konania (m. m. III. ÚS 436/2022). Zvýšená právna či skutková náročnosť veci ani nebola konajúcim súdom indikovaná. V správaní sťažovateľky neboli zistené také skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

11. Pokiaľ ide o samotný postup vo veci konajúcich súdov, okresný súd po podaní žaloby 4. apríla 2017 vykonal príslušné procesné úkony v zmysle § 167 CSP (replika sťažovateľky doručená 22. januára 2018, duplika žalovaného 7. mája 2018) a prvé pojednávanie vo veci nariadil na 2. november 2018 (č. 1. 69 súdneho spisu). Následne bola vec sťažovateľky priebežne prejednávaná na viacerých pojednávaniach, ktoré boli zo strany súdu uskutočňované v primeraných časových intervaloch, plynulosť konania však bola narušená opakovanými zrušením a odročením riadne nariadených pojednávaní. Nemožno tiež opomenúť skutočnosť, že okresný súd nariadil znalecké dokazovanie po viac ako štyroch rokoch od začatia sporu (24. novembra 2021), čo je výrazným prejavom nesústredenosti v jeho postupe. Súdny spis následne vyexpedoval ustanovenej znalkyni po dvoch mesiacoch (24. januára 2022), ktorá mu doručila vypracovaný znalecký posudok po deviatich mesiacoch (26. októbra 2022). Po vyjadrení sporových strán k znaleckému posudku (9. januára 2023) bol v napadnutom konaní nariadený termín pojednávania 15. februára 2023, ktorý bol však zrušený z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne (č. 1. 566 súdneho spisu). Súdny spis bol pridelený novej zákonnej sudkyňi 1. marca 2024, ktorej aktivita bola zdecimovaná do jediného rozhodnutia o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením z 22. apríla 2024. Následná nečinnosť mestského súdu a oddialenie pojednania a rozhodnutia veci z dôvodu PN zákonnej sudkyne (5. marca 2025) a opakovanej zmeny zákonného sudcu (1. augusta 2025) v konečnom dôsledku vyústila do situácie, v ktorej mestský súd na pojednávaní 1. decembra 2025 pristúpil k opakovaniu znaleckého dokazovania aktualizáciou znaleckého posudku

predloženého do konania ešte v roku 2022. Aktuálne nie je vo veci nariadený termín pojednávania, bude určený v nadväznosti na nový rozvrh práce mestského súdu a určenie pojednávacích dní a miestností pre jednotlivých sudcov (č. l. 576 súdneho spisu).

12. Bez potreby podrobných analýz jednotlivých úkonov v napadnutom konaní je pre ústavný súd podstatné, že bývalý okresný súd a následne mestský súd ako jeho nástupca v napadnutom konaní doteraz ignorovali procesné nástroje, ktoré im Civilný sporový poriadok ponúka, vrátane uplatnenia zásady sudcovskej koncentrácie konania (§ 153 CSP), čo by mu umožnilo vo veci oveľa rýchlejšie a efektívnejšie konať a rozhodnúť (k tomu napr. I. ÚS 7/2022). Keby sudy dôsledne rešpektovali čl. 17 CSP a náležite využili ďalšie procesné inštitúty vrátane prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany a sudcovskej koncentrácie konania (§ 149 až § 153 CSP), ktorých účelom a zmyslom je najmä prispieť k naplneniu princípu procesnej ekonomie vrátane rýchlosti konania, mohli v značnej miere priet'ahom v konaní predísť. Okrem toho tak okresný súd, ako aj mestský súd nedbali na príslušné zákonné ustanovenia, keď podľa § 183 ods. 1 prvej vety CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov a vždy je povinnosťou súdu nariadiť aj nový termín pojednávania (§ 184 ods. 2 CSP).

13. Zhrnúc všetky tri kritériá obsiahnuté v bode 9 a posúdené v bodoch 10 a 11 odôvodnenia tohto nálezu, ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že účelom a zmyslom už označených procesných inštitútov (body 8 a 12 odôvodnenia tohto nálezu) je najmä prispieť k naplneniu princípu procesnej ekonomie vrátane rýchlosti konania, zabrániť zdržiavaniu konania a motivačne pôsobiť na strany sporu, aby svoje procesné úkony vykonávali riadne a včas. Tieto prostriedky zároveň limitujú aj navrhovanie dôkazov počas súdneho sporu s prihliadnutím na aktivitu strán, ktorých cieľom by malo byť rýchle a hospodárne vyriešenie ich vzájomného sporu. Zodpovednosť za výsledok sporu patrí sporovým stranám, ktoré majú v spore preukázať vysokú mieru procesnej aktivity a svoje skutkové tvrdenia dokázať. Procesná aktivita má mať na zreteli najmä časové kritérium, a to včasnosť, ktorú posudzuje podľa vlastnej úvahy konajúci súd (osobitne s dôrazom na naplnenie požiadavky hospodárnosti a rýchlosti vedenia súdneho sporu). Procesná strana, a to nielen žalobca, taktiež zodpovedá za skutkový základ sporu. Civilné sporové konanie osobitne po 1. júli 2016 je konaním dôkazným, ovládaným tzv. prejednacím princípom (princípom formálnej pravdy). V takomto type konania sú sporové strany povinné substancovať svoje skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy v jednotlivých procesných úkonoch (len sporové strany zaťažuje povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť a len sporové strany nesú bremeno tvrdenia a bremeno dôkazu). Na druhej strane mal súd v podstatnej časti napadnutého konania postupovať striktne v súlade so zásadami koncentrácie konania (§ 153 – § 154 CSP), ktorej samotný význam spočíva v čo najvčasnejšom získaní podkladu na určenie predmetu dokazovania s tým, že možná budúca modifikácia predmetu dokazovania sa eliminuje len na nevyhnutné a nepredvídateľné zmeny alebo na zmeny, ktoré vziđu z výsledkov vykonaného dokazovania.

14. Celková dĺžka osem rokov trvania súdneho sporu vedeného súdom prvej inštancie jednoznačne vybočuje z rámca požiadavky dosiahnutia konečného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote a ničím neospravedlňiteľným zdĺhavým postupom bývalého okresného súdu a následne nekonaním mestského súdu došlo v napadnutom konaní k neprimeraným priet'ahom, čím bolo nesporne zasiahnuté do ústavne zaručeného základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Okresný súd aj mestský súd nesú plnú zodpovednosť nielen za nečinnosť v danej veci, ale hlavne za svoj nesústredený postup, ku ktorému zjavne prispela i opakovaná zmena zákonných sudcov, ktorý však napriek tomu nemožno nijako rozumne ospravedlniť. Ani objektívnymi okolnosťami spôsobená prekážka (pandémia ochorenia COVID-19 v rokoch 2020 a 2022 ani zavedenie tzv. súdnej mapy od 1. júna 2023) nie je v okolnostiach danej veci spôsobilá zbaviť bývalý súd zodpovednosti za jeho neefektívny postup, nečinnosť a neprímeranú celkovú dĺžku konania, keď s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prejednávanej veci identifikovaná nečinnosť súdu tzv. pandemické obdobie výrazne presiahla.

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

15. Mestský súd síce do času rozhodnutia o ústavnej sťažnosti v merite veci nerozhodol, no z vlastných zistení ústavný súd považoval za preukázané, že v napadnutom konaní mu už bol vyslovený príkaz konať bez zbytočných prieťahov nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 542/2023 z 25. januára 2024, čo je dôvodom, pre ktorý totožný príkaz ústavný súd opätovne neuložil a návrhu sťažovateľky v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu). Ústavný súd pritom zároveň dôrazne akcentuje, že jeho príkaz všeobecnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov nemá charakter odporúčania a jeho nerešpektovanie spôsobuje ujmu nielen samotnému sťažovateľovi, ale aj sponchyňuje dôveru verejnosti v súdny systém a vo výkon spravodlivosti (I. ÚS 92/2022, č. 16/2022 ZNaU).

16. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie 8 000 eur. Ústavný súd, vychádzajúc zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva (čl. 41 dohovoru), s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovanej veci, zohľadniac primárne celkovú dĺžku napadnutého konania vedeného pred súdom prvej inštancie v trvaní ôsmich rokov, konštatovanú nečinnosť súdu a význam sporu pre sťažovateľku, ako aj nerešpektovaný príkaz konať uložený mestskému súdu nálezom ústavného súdu už pred dvoma rokmi, považoval v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 135 zákona o ústavnom súde za primerané priznať jej 6 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) a vo zvyšnej časti jej návrhu nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

17. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia 771,68 (bod 3 výroku tohto nálezu) tak, ako ich jej právny zástupca požadoval, za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 371 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 14,84, t. j. spolu 771,68 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

18. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu